

8. nyelvi feladatsor

Verstani feladatok Javítókulcs

1. Nemes Nagy Ágnes: Tavaszi felhők

a) B)

A választás indoklásában minden olyan válasz elfogadható, amelyik azt fogalmazza meg, hogy a B képen jól látszik, hogy esik az eső, illetve felhők vannak az égen. Pl.: Ezen a képen esik az eső. vagy A vers az esőről / a záporról szól, ez van a képen is. vagy A vers felhőkről és esőről szól, a képen is ez látható.

Az indoklás elfogadható akkor is, ha a két másik képet úgy mutatja be a tanuló, mint kevésbé jellemző illusztrációkat. Pl.: Az első képen vihar / villámlás látható, a

harmadikon pedig bárány alakú felhő. Ezekről nem szól a vers. vagy A versben nincs szó sem bárány alakú felhőről, sem villámlásról. vagy A másik két képen villámlás vagy bárány alakú felhő látható, a versben ezekről nincs szó. Ebben az esetben azonban csak akkor fogadható el a válasz, ha a tanuló mindkét képről megállapítja, hogy miért nem illik a vershez.

b) A) felhő

B) zápor

C) arany(os)

A pont csak akkor adható meg, ha mindhárom válaszeleme helyes.

c) Aláhúzva (és más nem): hasonlat

A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldást.

d) Aláhúzva (és más nem): C

A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldást.

2. Kányádi Sándor: Haragos a kicsi patak

a) átal: át, keresztül

amihelyt: amikor (mikor), amint, ahogy, mihelyt

magasztal: pl. dicsér vagy csodál vagy dicsőít vagy körülrajong

A pont csak akkor adható meg, ha mindhárom válaszelem helyes.

Minden más válasz akkor fogadható el, ha a szó megléte egynyelvű szótárral igazolható, jelentése alapján beleillik a vers szövegkörnyezetébe.

b) Aláhúzva (és más nem):

metafora

A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a választ.

c) Nyáron, amikor a patakon könnyen át tudnak kelni.

Minden másképpen megfogalmazott, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.

A megoldás csak akkor fogadható el, ha mindkét kérdésre (mikor, miért) válaszol.

d) A patak

e) Aláhúzva (és más nem):

A versben az egymással rímelő sorok azonos ritmusúak.

A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a választ.

3. Szabó Lőrinc: Nyár

a) Bekarikázva (és más nem): dél, méh

A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válaszelem helyes, és nem szerepel mellettük helytelen.

A választ akkor is el kell fogadni, ha nem karikázással, hanem máshogy, de egyértelműen (pl. aláhúzással) jelöli a választ a tanuló, illetve akkor is, ha a pontsorra (a vers szövegébe) írja be a megoldását.

b) ige

A válasz csak akkor fogadható el, ha a jó megoldás mellett nem szerepel helytelen.

c) Aláhúzva (és más nem): A, C

A választ akkor is el kell fogadni, ha nem aláhúzással, hanem máshogy, de egyértelműen (pl. karikázással) jelöli a választ a tanuló. Ha a jó válaszok mellett helytelen is szerepel, a rossz megoldások számát le kell vonni a helyesekéből, de 0-nál kevesebb pont nem adható.

d) Minden, logikusan megindokolt válasz elfogadható, tehát pl.:

Igen, lehet, a vers meghittséget, idillt, harmóniát árasztó hangulata miatt. vagy Igen, lehet, hiszen az összetartozást fogalmazza meg az utolsó sor.

Nem, hiszen a vers nem utal szerelemre. vagy Nem, nincsenek a versben olyan szavak vagy költői eszközök, amelyek a szerelemhez kapcsolhatók.

A válasz csak akkor fogadható el, ha indoklást is tartalmaz.

4. Dsida Jenő: Tavalyi szerelem

a) A válasz akkor fogadható el, ha a tanuló megfogalmazza azt a tényt, hogy a múltban a szerelem boldogságot jelentett, ami a jelenben már nincs meg. Jó válasz pl.: A múltban a szerelem szép volt, de mára elmúlt. vagy A szerelem elmúlt, a költő már csak emlékszik a boldogságra. vagy A forró (lángoló) érzés elmúlt (elhamvadt).

A válasz akkor fogadható el, ha tartalmazza a múlt és a jelen ellentétét: az érzelmek megváltozását. Minden, tartalmában helyes választ el kell fogadni.

b) Aláhúzva (és más nem):

allegória

A választ akkor is el kell fogadni, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például egyértelmű bekarikázással) jelölte a megoldást.

c) a második sorban: ige

a hatodik sorban: főnév vagy köznév

A válaszra akkor adható pont, ha mindkét eleme helyes.

d) Bekarikázva (és más nem):

C)

A választ akkor is el kell fogadni, ha a tanuló nem bekarikázással, hanem más, de egyértelmű módon (például egyértelmű aláhúzással) jelölte a megoldást.

5. Weöres Sándor: Tengermozgás

Lehetséges válasz pl.: A vers képe a tenger hullámainak mozgását idézi fel, a vers a hullámzó tengerről szól. vagy A vers képe és a tartalma is a tenger hullámait / a hullámzó tengert idézi fel. A válasz akkor helyes, ha megfogalmazza, hogy a vers képe a tenger hullámait idézi fel, és a vers tartalma is a hullámzó tenger. Minden, a javítási-értékelési útmutató megfogalmazásától eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.

b) Lehetséges válasz pl.: A hegy szó a hullám csúcsán, az árok szó a hullámvölgyben olvasható.

A válasz akkor helyes, ha a tanuló észreveszi, hogy a hegy szó a verskép egyik hullámjának a csúcsán, míg az árok a hullámvölgyben helyezkedik el. Minden, a javítási-értékelési útmutató megfogalmazásától eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.

c) C

A válasz akkor fogadható el, ha a jó válasz mellett nem szerepel helytelen.

d) Aláhúzva (és más nem): hasonlat, ismétlés

A pont csak akkor adható meg, ha a tanuló mindkét szót aláhúzta.

A helyes választ akkor is el kell fogadni, ha azt nem aláhúzással, hanem más módon (például bekarikázással), de egyértelműen jelölte a tanuló.

6. Lackfi János: Parabola

a) pl.: (smink)reklám, hírek, popzene, sci-fi, akciófilm, tehetségkutató

A pont akkor adható meg, ha mindhárom példa helyes, és nincs helytelen.

b) halmozás: lő, fut, robban (légből lóg)

alliteráció: rázós ritmus vagy légből lóg vagy parabola popcsillag

A válasz csak akkor fogadható el, ha a helyes megoldás mellett nem szerepel helytelen.

c) A lehetséges válaszok: A gyors kapcsolgatást a csatornák között. vagy A távirányító gyakori nyomogatását. vagy Az állandó kapcsolgatást a távirányítóval.

Minden, a javítási-értékelési útmutató megfogalmazásától eltérő, de helyes megfogalmazást

el kell fogadni. A javítási-értékelési útmutatóban megadottól eltérő válasz csak akkor fogadható el, ha az a vers szövegével alátámasztható.

7. Petőfi Sándor: A kutyák dala

a) Minden olyan válasz helyes, amelyik megfogalmazza, hogy a kutyák talpnyalók,

haszonlesők, a megalkuvás, a behódolás képviselői. Minden, tartalmában helyes választ el kell fogadni.

b) előny pl.: a kényelem vagy van élelem vagy van biztos menedék (szállás), vagy nem kell félni a veszélyektől vagy nincs kitéve az időjárásnak

hátrány pl.: büntetés vagy verés vagy a gazda haragjának elviselése

Minden, tartalmában helyes választ el kell fogadni. Ha a tanuló jó példát idéz a versből, megoldását el kell fogadni.

c) Minden olyan választ el kell fogadni, amelyik megfogalmazza, hogy a gazda egyszer kényezteti az állatokat, másszor ostorral veri őket. Pl.: Az ember egyszer enni ad az állatoknak, máskor pedig bántja őket. vagy Az ember hol gondoskodik az állatairól, hol pedig megveri őket. Minden, tartalmában helyes választ el kell fogadni.

A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válaszelemet tartalmazza.

d) Aláhúzva: költői kérdés, metafora

A pont csak akkor adható meg, ha mindkét fogalmat megjelölte a tanuló, és a helyes

válaszok mellett nem szerepel helytelen. Ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a helyes kifejezéseket, a választ el kell fogadni

8. Petőfi Sándor versrészlete

a) fejét

b) este/alkony(at)/naplemente/szürkület/sötétedés (az éjszaka nem fogadható el)

c) Olyan a nap, mint a hervadt rózsa

9. „Vár állott, most kőhalom,” ellentét

„Beszél a fákkal a bús őszi szél,” megszemélyesítés

„A szívem egy nagy harangvirág” metafora

„...szívós leszek, mint fán a kéreg” hasonlat

10.Szabó T.Anna: Február

a) Bekarikázva: nap és melegét

A pont csak akkor adható meg, ha mindkét szót helyesen karikázta be, és nem karikázott rosszat. A válaszokat akkor is el kell fogadni, ha a tanuló nem karikázással, hanem más, de egyértelmű módon (például aláhúzással) jelölte a válaszokat.

b) HAMIS

c) IGAZ

d) IGAZ

e) HAMIS